

Folketinget
Att. Erhvervsudvalget
Christiansborg
1218 København K

MODTAGET

- 9 MAJ 2005

1455

Den Centrale Indlevering

Erhvervsudvalget (2. samling)
ERU L 158 - Bilag 4
Offentligt

Århus, den 7. maj 2005

Anmodning om foretræde for Folketingets Erhvervsudvalg

Vi vil hermed gerne anmode om foretræde for Erhvervsudvalget på baggrund af regeringens udspil om liberalisering af lukkeloven.

Det får store konsekvenser for os som butiksansatte, fordi denne liberalisering griber ind på så mange andre områder i samfundet. Det er jo ikke bare at åbne butikkerne om aftenen og om søndagen.

Herunder nogle eksempler på de problemer det giver.

Børnepasning:

Når regeringen har lavet sådan et lovforslag, har man så sikret, at daginstitutionerne holder åbent aftener og weekender fra 1. juli?

Siden den store liberalisering af lukkeloven i 1995, hvor der blev fri åbningstid fra kl. 6.00 mandag morgen til lørdag eftermiddag kl. 17.00, er der senere blev tilføjet 8 søndage + søndagen før jul.

På børnepasningsområdet er åbningstimerne siden 1995 blevet færre og færre. Rigtig mange daginstitutioner holder nu lukket flere uger om sommeren – typisk industriferien, mellem jul og nytår + løse dage i løbet af året.

Samfundet har som en elastik udvidet sig mere og mere de sidste 10 år, men på børnepasningsområdet er elastikken bare blevet strammere i de år der er gået. Tror regeringen da, at vi med børn altid kan få ferie og fridage på disse tidspunkter? Nej, det er skam noget man skiftes til på arbejdspladserne, for det er jo også vores højsæson med mange kunder i butikkerne.

Vi har allerede store problemer, som det er i dag, og grænsen for, hvad vi kan klare som forældre med børn og et job i detailhandlen, er for længst nået. Det kan da ikke være rigtigt, at dette område ikke følger med udviklingen. Samfundet går jo ikke i stå fredag kl. 17. Vi har set kollega efter kollega forlade deres job i detailhandlen, fordi de ikke har kunnet få passet deres børn på de skæve tidspunkter.

Hvordan skal vi efterhånden beholde vores job i detailhandlen, når vi får børn? Men får vi ikke børn nok, er det også galt. Så dukker der igen nye problemer op i samfundet. Men med de muligheder vi har for at beholde job og få passet vores børn, er det efterhånden blevet et fy-ord at være børnefamilie. Vi bliver sorteret fra, fordi vi er besværlige.

Vi har hørt masser af hensigtserklæringer fra regeringen med, at nu skal der også ske noget på dette område + et valgslogan (eller var det valgflæsk??) "At forbrugeren skal have frihed til at vælge" ...!

Vi er faktisk også forbrugere af daginstitutioner samt andre offentlige kontorer. Hvor er vores frihed til at vælge?

Vi har ingen. Vi må derimod sige farvel til vores job, når vi får børn. Vi kan ikke vente på, at der måske om nogle år kommer en løsning på dette problem. Så har vi mistet vores job. Vi har problemet nu allerede fra 1. juli i år.

Offentlig transport:

Er der taget hånd om dette fra 1. juli, så man kan komme til og fra arbejde på de skæve tidspunkter og specielt om søndagen?

Vi er et lavtlønsområde, og mange ansatte i vores branche har ikke råd til bil og må derfor benytte sig af den offentlige transport.

Det er meget normalt, at man benytter flere forskellige former for offentlig transport, når man skal til og fra arbejde – f.eks. tog + bybus, rutebil + bybus, eller både 2 og 3 bybusser. På hverdage går det fint, men ikke aften, weekend og da slet ikke på søndage. Det bliver et stort problem at komme til og fra arbejde på disse tidspunkter, hvis butikkerne begynder at holde mere søndagsåbent.

Vi bor jo ikke alle sammen i Hovedstadsområdet, hvor der er bybusser, S-tog og Metro at vælge mellem, og selv der får man problemer, hvis arbejdspladsen ligger i et yderområde.

I Provinsen ser det helt anderledes værre ud.

Et eksempel er, hvis man bor vest for Lemvig og skal på arbejde i Lemvig, som jo er en turistby med et meget stort opland. Så har man virkelig problemer. Der går slet ingen busser om søndagen og en enkelt til og fra Lemvig om lørdagen. Her er man så nødt til at tage en taxa til og fra arbejde i weekenden, hvis man ikke har en bil.

Rutebilerne her kører ofte også med skolebørn, men i skoleferierne er der færre afgang - også på hverdage, og det er her vi i detailhandlen har allermost travlt.

I kilometer drejer det sig måske om 20-30 km, og det er jo ikke en lang afstand at have til og fra sit arbejde, men totalt umuligt, hvis man ikke har en bil. Dette er desværre slet ikke nogen unormal situation i Provinsen.

Dette område er nødt til at følge med udviklingen fra 1. juli, ellers bliver konsekvensen, at mange mister deres job, fordi de ikke kan møde på arbejde til tiden.

Uddannelser i detailhandlen:

Disse vil på sigt forsvinde helt.

Vi har i dag i detailhandlen nogle rigtig gode uddannelser og en stor stolthed for vores fag. Sådant bliver det ikke fremover. Branchen er i forvejen i dag ikke særlig attraktiv for de unge pga. de dårlige arbejdstider og de lave lønninger.

Trenden i branchen går mere og mere mod flere deltidsansatte for at bemande de lange åbningstider, og hvem gider i fremtiden at uddanne sig til et deltidsjob man ikke kan leve af.

Vi vil få meget svært ved i fremtiden at tiltrække kvalificeret arbejdskraft. Det betyder, at vi på sigt mister den kompetence vi har i branchen i dag, og detailhandlen ender med at blive bemandede med studerende og ufaglærte.

Det giver mindre engagement og commitment til arbejdspladserne samt stor personaleudskiftning.

Alt dette betyder dårligere service, og det tror vi ikke forbrugerne er interesseret i. De råber på bedre service og mere kvalificeret betjening. Der har aldrig før været så meget fokus service i diverse medier i form af forbrugerprogrammer i TV og forbruger læserbrevkasser, som der er nu.

Hvad forbrugerne så ikke lige har forstået, når de siger ja til at handle sent om aftenen og om søndagen er, at de to ting slet ikke hænger sammen. Hvis forbrugerne kendte konsekvenserne af denne liberalisering og kunne vælge mellem dårlig og ukvalificeret service eller en kompetent medarbejder, så er vi overbevist om, at de ville vælge det sidste – også selv om det betyder, at de skal handle indenfor de åbningstider der er i dag.

En anden ting er, at forbrugerne kun vil handle om søndagen, fordi de har fri. Spørg dem om de selv vil arbejde denne dag. Svaret vil helt sikkert være nej.

Butiksdød:

En liberalisering og senere ophævelse af lukkeloven vil helt sikkert også medføre, at rigtig mange små forretninger må dreje nøglen om. De har simpelthen ikke råd til at bemande butikken 7 dage om ugen, medmindre ejerne selv vil arbejde hele tiden. Men holder de ikke åbent bliver de kvalt af de store koncerner, som har flere medarbejdere at flekse med.

Forbrugerne får jo ikke flere penge at købe for, fordi lukkeloven bliver liberaliseret, så det vil være de virksomheder der har råd til at holde butikken åben altid – dvs. de store koncerner, der tager omsætningen fra de små. Det betyder så igen, at mange vil miste deres job, fordi deres arbejdsplads må lukke. Er det så det vi ønsker – en detailhandel der mest består af stormagasiner? Det tror vi ikke forbrugerne ønsker. De vil gerne beholde deres nærbutikker i de små samfund rundt omkring i landet.

En yderligere liberalisering af lukkeloven er ikke fair konkurrence for alle de små virksomheder i branchen.

Dette berører jo heller ikke kun de mennesker der arbejder i detailhandlen, men også alle de virksomheder der leverer varer til detailhandlen. De har og får de samme problemer som os. De vil i meget større grad end i dag, skulle arbejde på skæve tidspunkter, for der skal jo være nogen til at sørge for at butikkerne har varer inden åbningstid, og nogen der tager imod varebestillinger hele døgnet, nogen der pakker og læsser varer, der skal leveres. Alt i alt berører dette mange hundrede tusind mennesker, hvis lukkeloven liberaliseres og senere ophæves.

Sociale problemer:

Der er mange sociale aspekter og konsekvenser af denne liberalisering af lukkeloven.

Man kan spørge sig selv om det virkelig er nødvendigt. Forbrugeren har masser af muligheder for at nå at handle som det er i dag. Skal vi have et samfund, hvor vi ender med at servicere hinanden 24 timer i døgnet?

Vi mener nej. Omkostningerne er simpelthen for store.

I langt de fleste familier i dag er begge forældre nødt til at arbejde for at betale huslejen. Med et samfund der aldrig holder fri, hvor der ligesom i bl.a. England og USA ikke er forskel på hverdage og helligdage længere, bliver det som i den gamle Povl Kjøller sang: "At når min far kommer hjem, så er min mor lige gået" – og omvendt.

Det giver splittede familier, der aldrig har tid til at være sammen, og hvilke konsekvenser får det så for børnene på sigt? Ja, det er børnene, der betaler den højeste pris. De bliver sorteper i dette spil.

Når vi i detailhandlen arbejder om søndagen, får vi fri på en hverdag i stedet, men hvad skal vi med en fridag midt i ugen, når vi har skolesøgende børn? Vi kan jo ikke holde "weekend" og tage hjemmefra som familie disse dage, for der er børnene jo i skole, og ægtefællen er på arbejde.

Vi taler så også her hver anden lørdag og søndag, og det betyder, at i de familier hvor begge arbejder på skæve tidspunkter, kan de aldrig holde fri sammen. De må dele derfor weekenderne mellem sig. Kernefamilien bliver et begreb, der hører fortiden til.

Det burde kun være de livsnødvendige funktioner, der holder åbent om søndagen. At komme hviledagen i hu og have en dag i ugen, hvor alt kører ned på lavt blus, er sundt for samfundet, og for de mennesker, der lever i det. En dag, hvor man kan være sammen med sin familie og lade batterierne op til en ny uge med stress og jag, er sundt for sjælen.

Stress og udbændthed er en folkesygdom i dag. Med et 24 timers samfund i vente bliver dette helt sikkert et meget voldsommere problem i fremtiden, netop fordi man aldrig har tid til at slappe af sammen med sine nære.

Det vil på sigt blive meget dyrt for samfundet i form af højere sygefravær, flere førtidspensioner og større omkostninger til børn, der får sociale problemer, fordi man sjældent er sammen som familie.

Er det virkelig det værd?...

Alt dette for at tilgodese en forkælet forbruger, der i forvejen har masser af åbningstimer at handle i. En forbruger der kun vil handle om søndagen, fordi de har fri og samtidig forlanger kvalificeret betjening og service også kl. 22 om aftenen, men helt sikkert ikke selv vil på arbejde på disse dage og tidspunkter.

Når regeringen kigger så meget på, hvad andre lande omkring os gør, kan man også vende den om og sige, at vi jo ikke nødvendigvis behøver at begå de samme dumheder som dem. Vi burde i stedet værne om det vi har i dag og være stolte af, at vi kan noget de andre lande ikke kan. At vi stadig har en lukkelov, der er med til at beskytte familielivet og de bløde værdier. Dermed viser vi også de andre lande, at vi tager et socialt ansvar og erkender vigtigheden af begrebet kernefamilie. At vi vil bevare den kompetence og de fine uddannelser vi har i vores detailhandel i Danmark – og være stolte af det vi kan.

Det kunne jo være, at de andre lande kunne lære noget af vores måde at gøre tingene på.

Det har branchen for længst indset, og er blevet enige om et nationalt kompromis, der hedder max. 13 søndage. Allerhelst havde branchen bibeholdt den nuværende lukkelov.

Vi må så spørge, hvorfor regeringen skal blande sig i, hvad branchen er blevet enige om. Lader man sig styre af nogle ganske få store koncerner, der kun tænker i profit og lader resten i stikken?

Sender man bevidst små butikker ud i konkurser og medarbejdere ud i arbejdsløshed? Er det ansvarligt, må vi så spørge?

Vi var med på Detailhandlens dag for godt et par år siden, og her kunne vi høre Økonomi- og Erhvervsminister Bendt Bendtsen stå og love, at der ikke blev ændret ved væsentligt ved lukkeloven...!

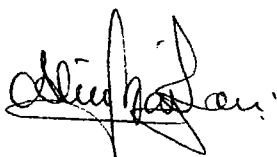
Siden har Statsminister Anders Fogh Rasmussen stået på TV og lovet, at der ved lovrevisionen blev taget udgangspunkt i det nationale kompromis...!

Vi mener det er løftebrud og utroværdigt.

Og kan det ikke være anderledes, må det mindste krav være, at man ikke laver en sådan lovændring før man har sikret sig, at resten af samfundet er gearret til at klare det, så vi har en ærlig chance for at beholde vores job i detailhandlen – også selv om vi har børn og ingen bil. Det nytter jo ikke, at den ene hånd ikke ved hvad den anden laver. Man er nødt til at forholde sig til de konsekvenser, dette udspil får på andre områder i samfundet.

Vi håber, at dette vil give stof til eftertanke.

Med venlig hilsen

☿ Vibeke Buch
IKEA, Århus 

På vegne af følgende Landsforeninger/Landsklubber i HK HANDEL

- Byg og Bo
- KBL
- Merkur
- BMF
- Dansk Supermarked

Kontaktadresse:

HK HANDEL
Att. Poul Erik Tobiasen
Weidekampsgade 8
0900 København C